Een uitgave van Tenacs Publishing & Communication
in samenwerking met de Vereniging voor Technische
Diensthoofden in de Verzorgingsinstellingen vzw.
VTDV - Ledenblad
Erkennings nr. P 916718

ZORG & techniek

Editie **006** – Jaargang **3** – Uitgavedatum **feb. 2015**

DAKDICHTINGEN
GROENDAKEN
ZONWERING
ISOLATIEMATERIALEN

SIEMENS

Desigo CC: een mijlpaal in gebouwbeheer

Unieke integratie en centraal beheer van alle gebouwtechnieken

www.siemens.com/desigocc

De toekomst begint nu - met het nieuwe controlecenter voor gebouwbeheer

Desigo CC – Control Center is een nieuw innoverend platform voor het beheren, bewaken en optimaliseren van alle systemen in een gebouw - gaande van verwarming, ventilatie en airconditioning over brandveiligheid en beveiliging, tot stroomvoorziening, verlichting en zonwering. Desigo CC verlegt de norm voor gebruiksvriendelijk, geïntegreerd en gestroomlijnd beheer van verscheidene disciplines in gebouwen. Dankzij de keuze voor open standaarden is het mogelijk componenten van andere leveranciers te integreren.

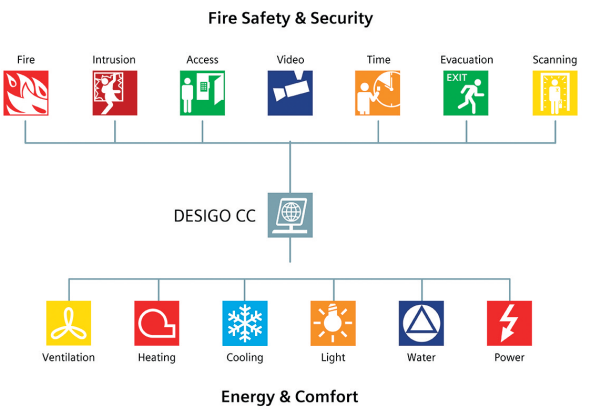

Totaalbeheer van alle gebouwtechnieken

Desigo CC reduceert bedrijfskosten, bespaart tijd en maakt gebouwen veiliger, comfortabeler en betrouwbaarder.

Het systeem evolueert mee met veranderende behoeften en is inzetbaar voor zowel kleine gebouwen als grootschalige complexen.

Het is een open platform met standaard- en aanpasbare interfaces voor andere systemen.

Desigo CC biedt een waaier van protocollen en IT-standaarden, zoals OPC, SNMP, BACnet en ONVIF.

Voor het totaalbeheer van het gebouw, beschikt Desigo CC over een eenvoudige bediening, een workflow driven design en een intelligente informatie uitwisseling tussen de verschillende systemen. Desigo CC visualiseert data in functie van elk type gebruikersprofiel (building automation, beveiliging, ...) via internet browser of desktop applicaties.

de zorg-uitgever
25 jaar ervaring in de zorg
een stevige waarborg

Zorg & Techniek
Is een uitgave van Tenacs
in samenwerking met de VTDV

Advertentie-exploitatie :
Monique Vandenhulle
Monique@tenacs.be
T +32 473 22 18 43

Prepress
TENACS Graphics

Administratie
Cilia Delmulle
T +32 9 225 82 04

Hoofdredacteur:
Bert Verbeke:
T +32 495 83 44 17
verbeke_bert@telenet.be

Redactieraad:
Martin Claeys (ondervoorzitter VTDV)
Roger Albertijn (commissaris VTDV)
Marc Jackmaert (adjunct secretaris VTDV)
Bert Verbeke (hoofdredacteur)
Roger Casteleyn (Tenacs)
Monique Vandenhulle (Tenacs)

Oplage
2.500 exemplaren gratis postbedeeld

Doelgroep & verspreiding:
Gratis, op naam en onder blister naar algemene en technische directies van de Vlaamse zorginstellingen, producenten & toeleveranciers, studie- en architectenbureaus en leden van het VTDV

Zorg & Techniek verschijnt 4x per jaar:
in januari, april, augustus en november
abonnement: € 60,00

Verantwoordelijke uitgever
Roger Casteleyn,
Tenacs publishing & communication
Kortrijksesteenweg 220
9830 Sint-Martens-Latem
T +32 9 225 82 04
F +32 9 225 03 76
info@tenacs.be
www.tenacs.be

Contact VTDV
VTDV secretariaat
Wilrijkstraat 10
2650 Edegem
T +32 3 275 70 95
vtdv@vtdv.be
www.vtdv.be

Overname van artikels en illustraties, geheel of gedeeltelijk, alleen na schriftelijke toestemming van de uitgever. De uitgever kan nooit verantwoordelijk worden gesteld voor de inhoud van advertenties.

Beeld cover © I.R.S-Btech

TENACS
publishing & communication

VOORWOORD

Raakt de markt van assistentiewoningen oververzadigd?

Hoewel de maand januari alweer voorbij is, wensen wij alle lezers van Zorg & Techniek toch nog een voorspoedig en gezond 2015. Ook dit jaar mag u rekenen op heel wat boeiende informatie in het ledenblad van de VTDV.

Graag verwijzen we u naar een reportage over Clarenhof in Hasselt. In het voormalige Clarissenklooster, midden in de stad, bevindt zich nu een woonzorgcentrum met 47 kamers en 55 assistentiewoningen. In de zoektocht naar een herbestemming van de site zetten de initiatiefnemers bewust in op het thema "zorg". Zij geloven immers niet in "stand alone" assistentiewoningen zoals er de jongste jaren al teveel op de markt kwamen. Vaak betreft dit pure projectontwikkeling en is er geen component dienstverlening. Een ontwikkeling die tot nadenken stemt! Dus reden genoeg voor uw vakblad om dit nader te bekijken.

Veel leesplezier.

Bert Verbeke
Hoofdredacteur

Roger Casteleyn
Verantwoordelijke Uitgever

Geachte VTDV leden en beste collega's,

In deze editie van Zorg & Techniek wordt ruimschoots aandacht besteed aan alles wat te maken heeft met de energievraag bij bouwprojecten in zorginstellingen. Op het terrein beweegt één en ander. Het VEA – Vlaams Energie Agentschap – legt ziekenhuizen en woonzorgcentra nog geen verplicht E-peil op. De regelgeving hierover is in ontwikkeling. In de EPB-eisen vallen wzc's en ziekenhuizen onder de noemer "andere specifieke bestemming." Dit legt een maximaal K40 op aan het gebouw en maximale U-waarden of minimale R-waarden aan alle constructiedelen.

Ondertussen heeft UZ Leuven een traject opgezet – samen met Passiefhuis -Platform – tot een eerste passiefhuiscertificatie van een laag energie ziekenhuis in België. Het betreft een bouwproject waarbij alle bestaande functies van het programma "Vrouw en Kind" geherlocaliseerd worden. Passiefbouw mag evenwel geen dogma zijn, maar moet gezien worden als een concept van "geven en nemen". De basis is het beperken van de energievraag door een performante gebouwenschil. Daarnaast moet er een evenwicht gevonden worden tussen beleving, duurzaamheid en TCO. Soms worden er keuzes gemaakt inzake energiebesparing ten koste van het comfort. Dat kan niet de bedoeling zijn. In de ziekenhuissector is comfort immers een onlosmakelijk deel van de "healing environment".

Veel leesgenot!

Eddy De Coster
Voorzitter VTDV

SOINS&SANTÉ

LE SEUL SALON PROFESSIONNEL DES SOINS DE SANTÉ ET DE L'AIDE AUX PERSONNES EN WALLONIE

DE ENIGE VAKBEURS VOOR DE GEZONDHEIDS- EN PERSOONSZORG IN WALLONIË

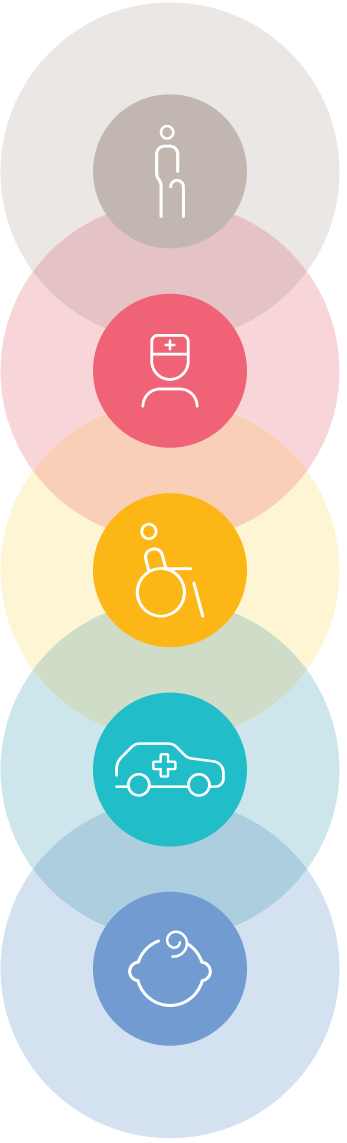

Soyez présent et enregistrez-vous sur **www.soins-sante.be** avec le code **ZORG15**

Gratis toegang en registratie (code : **ZORG15**) via **www.soins-sante.be**

5 & 6/03/2015

NAMUR EXPO

Wallonie actual care vie@home HEALTHCARE EXECUTIVE MEDICAL-HOME edena Alcomel ING Organised by EASYFAIRS

Editeur responsable Muriel Hunin – Artexis Expo – Av. Gouverneur Bovesse, 117 bte 7 – 5100 Jambes.

ZORG & techniek

4 Dossier dakdichtingen: een warm dak boven de hoofden

7 Ronde tafel “Zonwering”

11 Passiefbouw ziekenhuizen

12 RWA in parkeergebouwen

16 Symposium VTDV: nieuw ziekenhuis AZ Maria Middelares

18 Phytofar pleit voor geïntegreerde bestrijding van onkruid, ziektes en plagen

20 Brown-out elektriciteitsnet: ziekenhuizen vragen terugbetaling kosten

23 Nieuws uit de sector

25 Gebouw in de kijker: Clarenhof in Hasselt

28 Histori(e)s(ch): Daniël Haers

31 Verslag congres Buenos Aires

34 Vrouw in de kijker: Isabelle Carron

36 Kalender VTDV 2015 - Nieuwe leden VTDV

Een warm dak

Een warm dak boven de hoofden: keuze voor comfort

Als bouwheer wil je een gebouw dat voor de gebruikers hoog comfort biedt. De keuze van dakisolatie en de gekozen dakafwerking spelen bij dit streven een belangrijke rol. Het dak dient te voldoen aan stedenbouwkundige, technische en esthetische vereisten. Daarnaast zijn de kwaliteit van de isolatie en de dakbekleding van belang.

Nog geen verplicht E-peil voor ziekenhuizen en wzc's:

- *Het Vlaams Energie Agentschap (VEA) legt ziekenhuizen en woonzorgcentra binnen de EPB regelgeving voorlopig nog geen verplicht E-peil op. De regelgeving hierover is in ontwikkeling. In de EPB eisen vallen wzc's en ziekenhuis onder de noemer "andere specifieke bestemming". Dit legt een maximaal K40 op aan het gebouw en maximale U-waarden of minimale R-waarden aan alle constructiedelen. Voor een plat dak bedraagt de U max 24 W/m²K .*

Soorten platte daken

Bij gebouwen onderscheiden we vier soorten van platte daken. Het koud dak bevat een luchtlaag tussen de waterdichting en de isolatie en wordt door de buitenlucht geventileerd. Dit soort dak is om redenen van condensatie af te raden. Een omgekeerd dak kenmerkt zich door een waterafstotende isolatielaag bovenop de oorspronkelijke dakbedekking te plaatsen. Deze laag wordt dan meestal voorzien van een ballastlaag zodat het niet loskomt door wind of regen. Het gecombineerd dak beschikt reeds over een isolatielaag. Er wordt hier een waterafstotende isolatie bovenop een reeds geïsoleerd dak aangebracht met daarboven een ballastlaag. Bij deze daken wordt de isolatie nat en neemt het isolerend vermogen af. Het warm dak biedt bouwfysisch de beste resultaten. De isolatie wordt tussen het dakbeschot en de nieuwe dakafdichting geplaatst. Bovenop de isolatielaag komt een waterdichte dakbedekking.

Isoleren en ventileren

Dakisolatie plaatsen is de goedkoopste manier om energie te besparen. Degelijke isolatie, vakkundig geplaatst garandeert een aangenaam winter- en zomercomfort. Isolatie houdt koude en warmte buiten. Aandacht voor zomercomfort is in de zorg prangend omdat wzc's en ziekenhuizen een permanent hoge bezettingsgraad kennen. Technieken van intensieve nachtspoeling zoals in moderne kantoorgebouwen zijn niet toepasbaar in de zorg. Degelijke isolatie verkleint de nood aan verwarming in het stookseizoen en houdt gecombineerd met zonnewering, de koeling behoefte beperkt. De isolatie is als investering lonend want het levert gedurende 50 tot 75 jaar prestaties. Technische installaties vergen jaarlijks onderhoud en zullen elke 10-15 jaar vervangen worden.

Elke toepassing zijn materiaal

Elk gebouwelement heeft zijn vereisten naar isolatiemate-

riaal. Bij platte daken willen we dat het dak begaanbaar is. De materialen dienen te voldoen aan drukweerstand. We opteren voor harde isolatie materialen. Meest bekend zijn de isolatieplaten op basis van petrochemische grondstoffen. We onderscheiden onder meer PUR (polyurethaan) en PIR (polyisocyanuraat) platen die thermisch zeer goed scoren. Op basis van minerale grondstoffen onderscheidt cellulair glas (schuimglas) zich zowel op gebied van drukweerstand als op gebied van thermisch vermogen. De grondstoffen zijn kiezelzand en gerecycleerd glas.

De dakbekleding

De dakbekleding is van belang omdat ze het gebouw beschermt tegen de weersomstandigheden. Ze draagt zorg voor de dakcomponenten.

EPDM heeft als grondstof rubber. Het is goed bestand tegen temperatuurschommelingen, bestand tegen wortels en wordt verlijmd (= koude plaatsing) op de isolatieplaten (zie foto).

Bitumineuze dak bekleding was vroeger in onze streken de meest voorkomende dakafwerking. Het vereist warme plaatsing. Dit product uit oliederivaten heeft slechts een gemiddelde levensduur want het is niet goed bestand tegen temperatuurschommelingen. Daarnaast heeft het een slechte impact op de kwaliteit van het aan te wenden regenwater.

TPO en PVC membranen zijn bestand tegen wortels en tegen krimp en doorboringen. De plaatsing kan bestaan uit een koude en warme plaatsing.

Relatief nieuw zijn dichtingen met fotovoltaïsche membranen. De soepele zonnecellen zitten in de dakbedekking verwerkt en leveren elektriciteit. Naargelang de soort dichting wordt met warme of koude plaatsing gewerkt.

Leven is duur

Wie de kostprijs van de volledige levenscyclus van het gebouw meeneemt zal bij de keuze van ontwerp en materialen rekening te houden met de hellingsgraad van het dak, het gewicht (kg/m^2) en met de kostprijs (€/m^2). Even belangrijk is de vraag hoe en hoe vaak het dak onderhouden zal worden. Levensduur materialen, milieu impact, eenvoudig herstel bij stormschade en het risico op vochtinsijpeling zijn elementen die in de overweging een plaats dienen te krijgen. ●

Peter Dellaert

Groendaken bij zorginstellingen

Een investering in duurzaamheid en luchtkwaliteit

Steeds meer zorginstellingen opteren voor één of meerdere groendaken. Een groendak werkt energiebesparend: het vormt een uitstekende isolatie, waardoor een woonst of werkruimte in de winter minder warmte verliest en in de zomer koeler blijft. De warmte-isolerende werking van een groendak in de winter is afhankelijk van de mate van vochtigheid van de verschillende opbouwlagen. In de zomer is de isolatie optimaal, omdat de lagen droog zijn en hierdoor ook de warmte goed weerkaatst.

Een groendak heeft een extra geluidsabsorberend vermogen. Niet alleen het lawaai van neerslag vermindert, maar ook omgevingsgeluiden worden gedempt, bijvoorbeeld het lawaai van vliegtuigen. Groendaken werken bovendien luchtzuiverend. In de stad, waar veel uitlaatgassen zijn, is een groendak zeer bevorderlijk voor de luchtkwaliteit en vermindering van fijnstof in de lucht.

Resultaat: een verlaging van de smog en een gezondere leefomgeving. Hierdoor gaan groendaken ook de opwarming in steden, het Urban Heat Effect, tegen.

Belang van de constuctie

De haalbaarheid van een groendak heeft niet te maken met de bestemming van een gebouw. Wel is de constructie en een waterdichte dakafdichting van een gebouw van het grootste belang. Een FLL-gekeurde, wortelvaste EPDM dakbedekking of een PE-folie van minimum 0,4 mm is noodzakelijk bij extensieve groendaken. Voor intensieve groendaken, of daktuinen, wordt wel een FLL-gekeurde dakafdichting geëist, zoals Resitrix of Evalastic.

Welke soort beplanting?

De keuze van een type groendak gebeurt op basis van het maximum toegelaten gewicht en de constructie van het gebouw. Daarnaast spelen de mate van belopen van het groendak en onderhoud een rol. Voorts kan voor elk project, voor elk budget, voor elk type gebouw een groendak op maat worden gemaakt.

De vegetatiedaken zijn voornamelijk begroeid met vetplanten (sedum) en kruiden. Deze daken vergen dan ook weinig onderhoud en behoeven meestal geen aangepaste dakconstructie.

Daktuinen zijn vergelijkbaar met gewone tuinen. Ze bestaan uit grassen, kruiden, struiken en eventueel ook bomen. Zelfs waterpartijen (zoals vijvers) en combinaties met dakterrassen zijn mogelijk. Soms zijn het echte parken (dakparken). Intensieve groendaken vergen veel onderhoud en vormen een sterke belasting zodat een aangepaste dakconstructie noodzakelijk is.

Kritische factoren

De keuze van het groendak hangt af van verschillende factoren. Kiest u voor een extensief (sedum) groendak, of voor een volwaardige daktuin? Hoeveel onderhoud vergt uw groendak? Is het groendak toegankelijk, of enkel beloopbaar voor onderhoud? Wat is de hellingsgraad van het dak?

In subsidieregelingen van gemeentes wordt ook het waterbergend vermogen als eigenschap belangrijker. Uiteraard is de waterdichting van uw dak vanzelfsprekend. Bent u van plan een groendak aan te leggen: spreek erover met uw architect of studiebureau. ●

Met dank aan I.R.S-Btech (www.irs-btech.be)

Ronde Tafel Zonwering

Zonwering als integraal element van bouwproject

vlnr: Wim Boydens van studiebureau Boydens, Roger Albertijn van GZA, Gunter Lories van Somfy, Johan Debaere van Renson

Daglicht heeft een positieve invloed op het herstel van een zieke en op het humeur en het comfort van een bejaarde in een WZC. Het is voor een patiënt belangrijk om steeds contact met de omgeving te houden. In rusthuizen en revalidatiecentra genieten de mensen van het zicht op de tuin of het oogcontact met voorbijgangers op straat. Doorheen de vensters kan het op zonnige dagen echter behoorlijk heet worden in de kamers. Dit staat haaks op het comfort van bewoners en personeel. Beperking van de zon instraling overdag door een efficiënte buitenzonwering zal oververhitting een stap voor zijn.

De zorggebouwen moeten wettelijk voldoen aan alle eisen op het vlak van EPB. Op gebied van zontoetreding zijn de eisen te beperkt. Het beleid zou op het vlak van oververhitting moeten toewerken naar een verplichting voor zonwering en een bepaling van de grens van het aantal uren dat een bepaalde temperatuur overschreden mag worden.

***Johan Debaere, Renson**: "Door de integratie van meer vensters en vaak grotere glaspartijen in onze hedendaagse architectuur moeten we er rekening mee houden dat het voor onze maatschappij duurder zal worden om een gebouw te koelen, dan om het op te verwarmen."*

Vipa gaat hier met haar duurzaamheidscriteria de goede kant op, alleen ontbreekt de financiële ondersteuning voor deze ingrepen.

Het effect van zonwering is meetbaar en heeft verschillende voordelen. Doorgedreven zonwering kan de noodzaak tot decentrale actieve koeling in de kamers vermijden. Een correct geplaatste en gestuurde zonwering verlaagt de energievraag die met de koeling van de binnenruimtes van het gebouw gepaard gaat.

***Wim Boydens, Studieburo Boydens**: "Een heel belangrijk element bij de sturing naar de toekomst is het potentieel naar verdere optimale regeling. Dit is een cruciale focus binnen onderzoek en opent perspectieven om meer intelligente, eventueel voorspellende regelingen te ontwikkelen. Sturingen met aandacht voor energieverbruik, thermisch comfort en visueel comfort in geïntegreerd geheel."*

De precieze noodzaak om zonwering te plaatsen kan best gebeuren met een zonnestudie van de verscheidene geveldelen. Zo berekenen we continue beschaduwing eigen aan het gebouw of zijn omgeving. Hierbij schenken we aandacht aan de visuele band met de buitenomgeving. Doel is om de connectie met de omgeving te behouden. Simulatieprogramma's zijn een onmisbare schakel bij het ontwerpen van de ideale mix tussen zonwering, isolatie, koeling en de doordachte regeling van het geheel.

Keuze van zonwering

De mogelijkheden op het vlak van zonwering zijn enorm. Van architecturale uitkragingen boven de vensters over zonwerende beglazing tot structurele zonwering met lamellen of screens. Met een efficiënte buitenzonwering kan je de zon buitenhouden in de warme zomermaanden en profiteer je van een optimale licht- en warmte instraling tijdens de wintermaanden.

Bij de keuze tussen systemen komt de esthetische smaak van de bouwheer en de architect zijn neus aan het venster steken. De bouwheer kan kiezen voor een structurele zonwering boven het raam, voor een zonwering die schuift of voor een screen. Rond de tafel overheerst de keuze voor lamellen die regelbaar zijn afhankelijk van de behoeften. Bovendien zijn ze perfect te integreren in de esthetiek van het gebouw.

Bij de keuze voor een bepaald product is de oriëntatie van de ruimte belangrijk. Het is zinloos om zonwering te plaatsen op een noordelijk gericht raam. Bij een zuidoost- tot zuid gerichte oriëntatie zal de zon in de zomer nooit laag staan. Met verblinding door die zon moet geen rekening gehouden worden. Hier is een luifel voldoende om de inval van de zon te beperken. Zuidwest- en west gerichte ruimtes hebben het meeste last van de zon – hoogstaand of laagstaand.

Structureel aandachtspunt voor de ontwerpers is de hoogte van de ramen. Bij lage ramen kan men praktisch alle systemen toepassen. Als de glasoppervlakte zeer groot wordt, is het met de luifels en schuifpanelen vaak moeilijker om een oplossing te bieden. Bij de luifels is de uitkraging van het systeem gelimiteerd. Ook de hoogte van de schuifpanelen heeft zijn beperkingen.

Sturing van de zonwering

Voor optimaal comfort voor de gebruikers dient de manier van aansturen op een aantal niveaus geïmplementeerd te worden. Het is belangrijk de bewoner een zekere autonomie te laten door in de kamer een schakelaar te voorzien. Het tweede niveau is een groepsbediening. Het meest sprekende voorbeeld is de drukknop in de verpleegpost. Met één knop kan de hele afdeling naar boven of naar beneden gestuurd worden. Dit geeft de verpleging de mogelijkheid om zeer gemakkelijk en efficiënt tegemoet te komen aan de vraag tot openen of sluiten van de zonwering voor hun afdeling, zonder impact op de rest van het gebouw. Het derde niveau is de centrale sturing. Deze heeft alleen invloed op het hele gebouw (per zone) en stuurt de zonwering in functie van de via sensoren gemeten waarden. Die sensoren meten zon, wind, windrichting, regen, sneeuw, ijs, temperatuur, De sturing kan al dan niet overruled worden door de individuele sturing of groepssturing. Het overrulen van het systeem kan enkel bij niet prioritaire commando's. Een prioritair commando is een commando waarbij een veiligheidsfunctie wordt geactiveerd. Cruciaal in de keuze is de eindgebruiker. De techniek achter het systeem mag complex en geraffineerd zijn. Voor de eindgebruikers zoals personeel en bewoners dient het zo eenvoudig mogelijk stuurbaar te zijn. Idealiter zit alle slimme technologie in 1 knop.

Types van sturing

De types van sturing zijn zeer divers. We moeten vaststellen dat de kennis van de werking van zonwering en wat ermee kan bereikt worden bij de meeste architecten zeer beperkt is. De keuze van het systeem wordt te vaak bepaald door diegene die het plaatst. Het is cruciaal dat de bouwheer, de architect en het studiebureau hier in aanvangsfase knopen over doorhakken. Aarzel niet om in de ontwerpfase de fabrikanten om advies te vragen. Hun advies is gratis en hedendaagse succesvolle bedrijven denken mee met de klant.

***Gunter Lories, Somfy**: "Het voordeel van sturing is dat er naar energie en comfort toe veel bereikt kan worden. Het nadeel is dat de sturing van zonwering vaak onderaan de to-do lijst staat van ontwerpers. Eigenlijk bestaat de goede denkoefening eruit om bij de berekening van je warmte - en koellasten van een gebouw te vertrekken van de winsten die de geautomatiseerde zonwering biedt. Vanuit deze basis kan je correct de berekening maken van de koel en luchtgroepen."*

Bouwen aan energiezuinige en gezonde zorgcentra

Plannen om een ziekenhuis of zorgcentrum te bouwen of te renoveren? Bespaar dan niet alleen op energie, maar denk vooral ook aan de gezondheid en het comfort van patiënten en personeel. Kies daarom voor een oplossing van RENSON®. De continue toevoer van verse lucht en de gecontroleerde afvoer van vervuilde lucht (basisventilatie) zorgt voor een goede luchtkwaliteit.
Buitenzonwering in combinatie met intensieve nachtventilatie (nightcooling) garandeert steeds aangename temperaturen in het volledige gebouw.

Wenst u meer informatie? **www.renson.be**

BATIBOUW
Paleis 4-stand 314

RENSON®
Creating healthy spaces

***Roger Albertijn, technisch directeur GZA**: "Als technisch directeur en technische dienst sta je mee in voor de afstemming tussen ontwerpers en uitvoerder. Het is onze taak om tussen de verschillende loten de uitvoering te bewaken. Je programma van eisen is daarin een sterke hulp. We dienen sturend op te treden want onderhoud en continue werking zijn nadien onze verantwoordelijkheid. Je hebt het dan ook zelf in de hand."*

Een belangrijk element bij de sturing naar de toekomst is het potentieel naar verdere optimale regeling. In de late namiddag kan kennis van de nog aanwezige state-of-charge, de in de gebouwmassa nog aanwezige passieve koelcapaciteit, de keuze om alsnog zicht en zonlicht toe te laten verantwoorden. Dit is een belangrijke focus binnen onderzoek en opent perspectieven om meer intelligente, eventueel voorspellende regelingen te ontwikkelen. Sturingen met aandacht voor energiegebruik, thermisch comfort en visueel comfort in een geïntegreerd geheel. Vandaag worden enkel standalone aansturingen toegepast die geen rekening houden met het veelvoud aan interagerende parameters zoals de gebouwmassa.

Aandachtspunt in elke fase

Zonnewering is niet iets wat je aan het eind van het bouwproces even aan je gebouw schroeft en door de elektricien van dienst laat aansluiten. Net zoals isolatiepakketten en ventilatie voorzieningen zal zonwering van bij het ontwerp en in elke fase van de bouw een integraal deel uitmaken van het concept. Vanuit die basis kan je correcte dimensionering voorzien voor de koel- en de luchtgroepen. De technische directeur zal erover waken dat dit in het ontwerp wordt uitgewerkt en treedt in elke fase van de bouw sturend op zodat de uitvoering volgens het lastenboek wordt uitgevoerd. ●

Peter Dellaert

NEW

WiFi datalogger-systeem

Met het systeem testo saveris 2 heeft u temperatuur en vochtigheid onder controle - altijd en overal

- Meten van temperatuur en vochtigheid
- Bewaren van de waarden in de testo Cloud
- Oproepen, beheren en analyseren van de meetwaarden in de Cloud via tablet, PC of Smartphone

testo NV
Industrielaan 19 • 1740 Ternat •
Tel. 02/582 03 61 • Fax 02/582 62 13 • info@testo.be
www.testo.be/nl/saveris2

ZORGPLUS
deursystemen België

Brandwerend tot 60 minuten!

- Vloeiend schuivende deur
- Kwalitatief hoogwaardig systeem
- Prijstechnisch zéér concurrerend

www.zorgplus-deursystemen.be

Passiefbouw ziekenhuizen

Gasthuisberg Fase IVb: eerste passiefhuiscertificatie van een ziekenhuis in België

"Voor Gasthuisberg Fase IVb is een traject opgezet met Passiefhuis-Platform tot eerste passiefhuiscertificatie van een ziekenhuis in België," openen Glen Verheyen, Business Unit Manager Duurzaamheid en Frank Mellaerts, Diensthoofd Afdeling Techniek bij STABO.

"Vooraleer dieper in te gaan op het project zelf willen we graag onze visie op passiefbouw in de zorg toelichten. Passiefbouw is geen dogma, maar moet gezien worden als een concept van "geven en nemen". De basis is het beperken van de energievraag door een performante gebouwenschil. Dit is een eerste en belangrijke stap in het beperken van het energieverbruik. Bij de verdere opbouw staan drie parameters centraal: beleving, duurzaamheid en TCO. Door een goed evenwicht te vinden tussen deze parameters kan maximaal voldaan worden aan het gebruikersprofiel van een bouwproject. Vaak zien we keuzes inzake energiebesparing ten koste van het comfort. Dit kan uiteraard niet de bedoeling zijn. In de ziekenhuissector is comfort een deel van de "healing environment" en dus nog belangrijker. Kiezen voor comfort, met een minimum aan energie, rendeert altijd op de tevredenheid op lange termijn.`

Veelheid aan functies

"Binnen het masterplan voor Campus Gasthuisberg van UZ Leuven, opgemaakt door AWG wordt het bestaande ziekenhuis uitgebreid met een nieuwbouw Fase IVb 1 & 2. Hierin worden alle bestaande functies van het programma

"Vrouw en Kind" geherlocaliseerd. De gebouwen – met een bruto-vloeroppervlakte van circa 38.000 m² – worden opgetrokken bovenop de reeds gebouwde parkeergarage. Conform het globale masterplan krijgen deze gebouwen een eigen specifieke vormgeving en architecturaal karakter. Zo zijn de bouwdelen vormgegeven als stenen massa's met grote raamopeningen. De gevels van Fase IVb 1 worden uitgevoerd in een beige gevelsteen en deze van Fase IVb 2 in betonpanelen, met een uiterlijke verschijningsvorm van natuursteen. Op deze manier heeft elk gebouw zijn eigenheid binnen de stedelijke structuur. Voor de dienst verloskunde worden de consultatie, het fertiliteitscentrum, maternele intensieve zorgen en het bevallingskwartier in een logisch geheel geïntegreerd. In Fase IVb 2 bevinden zich de administratieve lokalen, de ziekenhuisschool en een afdeling kamers materniteit. Dit bouwdeel is met een brug verbonden met Fase VIb1 wat op zijn beurt via een brug naar het gebouw "Kritieke Diensten" (Fase IVa) verbonden is. Zodoende zal ook de nieuwe neonatologieafdeling onmiddellijk aansluiting vinden. Kinderen kunnen terecht binnen een kindvriendelijke raadpleging, een multidisciplinair daghospitaal, eigen aangepaste hospitalisatieafdelingen en zelfs een school."

Gebouwschil

"In functie van de vooropgestelde eisen is een performante passief gebouwenschil uitgewerkt. Voor de zonweringsstrategie zijn er schaduw- en zomercomfortstudies uitgevoerd om na te gaan welke gevels zonwering (via screens) nodig hebben. Voor de keuze van type beglazing zijn er daglicht- en zomercomfortstudies uitgevoerd om na te gaan welke de optimale eigenschappen (U-waarde, LTA-waarde en g-waarde) zijn. Er is een overvloedig daglicht aanwezig door middel van lichtstraten aan de inkomzone, maar het comfort is steeds gegarandeerd."

Gebouwschil	*Beschrijving*	*U-waarde [W/m²K]*	*g-waarde*	*duiding*
Opake schildelen	*Dak*	*0,11*		*20 cm PIR*
	Vloer boven parking	*0,13*		*16 cm PIR*
	Gevel	*0,15*		*16 PIR*
Transparante schildelen	*Ramen + glas*	*1,00*		
	Beglazing ramen	*0,50*	*0,36*	
	Ramen + glas	*1,30*		
	Beglazing lichtstraat	*0,70*	*0,23*	
Dynamische g-waarde	*Mobiele zonnewering*		*0,15*	*(gecombineerde g-waarde) van toepassing op ramen in de gevel*
Luchtdichtheid	*n50: lekdebiet bij 50 Pa*	*0,6*	*h-1*	
Inertie	*Halfzware constructie*			*8 cm chape in vloer*

Technieken

"Er is gekozen voor een zo hoog mogelijk rendement van de warmteterugwinning op de ventilatie, met aandacht voor de hygiënische eisen voor het universitair ziekenhuis. Ook is er geopteerd voor zeer energie-efficiënte verwarming en koeling via respectievelijk lage temperatuur verwarming en hoge temperatuur koeling, met afgifte voornamelijk via klimaatplafonds. Het dynamische systeem van klimaatplafonds leent zich perfect voor individuele regeling en instelbaarheid. De lage vermogens zijn voldoende voor het comfort, gezien de performante gebouwenschil. De benodigde aanvoertemperaturen laten ook toe om aan te koppelen op het KWO warmte- en koudenet op de site."

De lat hoger leggen voor ziekenhuizen

"De toepassing van de passiefhuisstandaard stopt vaak in de ontwerpfase voor niet-residentiële gebouwen. Wij vinden het belangrijk om onze ambities ook te valideren, zowel als leerschool voor onze eigen projecten als om te inspireren. Voor Gasthuisberg IVb zien we dan ook de uitgelezen kans om de lat voor ziekenhuizen hoger te leggen," besluiten Glenn Verheyen en Frank Mellaerts.

Bert Verbeke

Passiefhuis-Platform: van passief naar Bijna Energie Neutraal :

"De passiefbouwprincipes hebben hun meerwaarde in woningen, kantoren en scholen ruimschoots bewezen. Vanzelfsprekend vormen die principes ook de ideale basis om op termijn te evolueren naar energieneutrale en zelfs energieproducerende gebouwen", vertelt Stefan Van Loon, expert van het Passiefhuis-Platform. Van Loon ziet net voor de zorgsector een grote opportuniteit weggelegd: "De terugverdieneffecten van energiebesparing zullen in ziekenhuizen en rusthuizen nog groter zijn, omdat net deze gebouwen continu in gebruik zijn en bovendien ook hogere binnentemperaturen hanteren. Tegelijkertijd zal het comfort verder toenemen. Gedaan met tochtklachten en een ondermaatse luchtkwaliteit, die zo kenmerkend zijn voor het bestaande patrimonium. Ventilatie met warmterecuperatie en een goede luchtdichting zijn daarbij een ideale tandem om die klachten in de kiem te smoren."

Een gezond en aangenaam gebouw

"Resultaat? Driewerf succes! De zieken en het personeel verblijven en werken in een gezond en aangenaam gebouw. Duurzaam bouwen is daarnaast van essentieel belang om de wereldwijde klimaatdoelstellingen te halen. En de betere dienstverlening door een verhoogd comfort is meteen ook een mooi visitekaartje voor de zorginstelling. Het passiefcertificaat is en blijft daarbij de onafhankelijke graadmeter", besluit Van Loon.

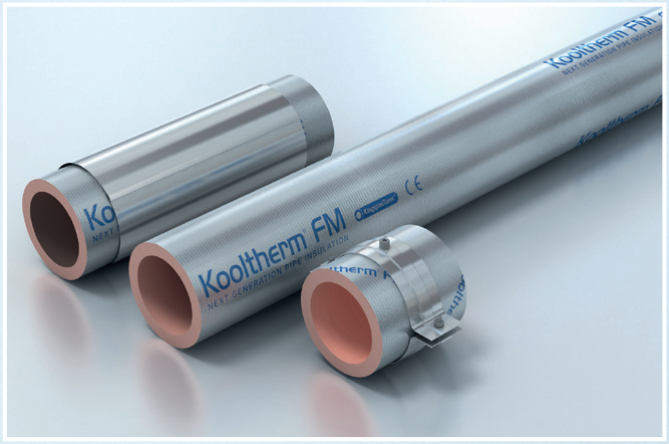

One complete solution, combining high performance insulation and fire protection

Kooltherm® FireSleeves

Kooltherm® FireSleeves achieve a 2 hour fire integrity rating to BS EN 1366 and incorporates the superior Kooltherm® FM Pipe Insulation which holds a Euroclass rating of B_L-s1, d0.

KingspanTarec®
HIGH PERFORMANCE INSULATION

KingspanTarec® Industrial Insulation NV
Visbeekstraat 24
B - 2300 Turnhout, Belgium
Tel: +32 14 44 25 25 Fax: +32 14 42 72 21
E-mail: info.be@kingspantarec.com

www.KingspanTarec.com

RWA in parkeergebouwen

RWA-regelgeving voor parkeergebouwen in ziekenhuizen

"Bij de realisatie van een parkeergebouw in ziekenhuizen komt het er op aan te weten welke regelgeving van toepassing is op parkeergarages. Voor een aantal verschillende type gebouwen bestaat er een specifieke brandregelgeving. Dit is ook het geval bij ziekenhuizen, namelijk het KB van 06 november 1979 (B.S. 11/11/1979) tot vaststelling van de normen inzake beveiliging tegen brand en paniek waaraan ziekenhuizen moeten voldoen. Hierin zijn vooral onder art.5.3 een aantal bouwvoorschriften opgenomen voor de ondergronds of in het gebouw gelegen parkeerruimten," vertelt Johan Mulier van De Klerk Engineering.

"Een parkeerruimte vormt één brandcompartiment zonder beperking over de omvang ervan. Hierbij worden eisen opgelegd over de wanden die dit compartiment afbakenen en hoe de verbinding dient gerealiseerd zowel met aanpalende compartimenten als de toegang vanuit andere lokalen. Ten slotte worden ook de eisen opgelegd over hoe de evacuatie van een parkeerruimte dient geregeld, in het bijzonder de twee uitgangen en de voorschriften ervan. De brandweerstand zelf wordt door de regelgeving vastgelegd in geval voor ziekenhuizen op 2 uur of volgens de nieuwe schrijfwijze REI 120. DE brandweerstand wordt ook bepaald in functie van omvang en hoogte van een gebouw, type bezetting/gebruikers, enz. De vastgelegde brandweerstand moet toelaten de uitbreiding en voortplanting van een brand te voorkomen, de veiligheid van de aanwezige personen te verzekeren en de tussenkomst van de brandweer te vergemakkelijken."

Regelgeving voor nieuwbouw en uitbreidingen

"Naast bovenstaande specifieke regelgeving geldt voor nieuwbouw en uitbreidingen ook een algemene regelgeving bij brand van toepassing namelijk het KB van 07 juli 1994 tot vaststelling van de basisnormen voor preventie van brand en ontploffing waaraan de nieuwe gebouwen moeten voldoen, algemeen bekend als "Basisnormen". Ook in deze algemene regelgeving zijn een aantal te volgen bouwvoorschriften opgenomen voor het grote deel vergelijkbaar met voorgaande aangevuld met structurele eisen en een voorschrift omtrent de signalisatie van evacuatiewegen in parkeerruimtes welke dient aangebracht op de vloer of er net boven. Belangrijk hierbij is ook te vernoemen dat bij toepassing van meerdere regelgevingen in principe het strengste voorschrift geldt."

"Open" en "gesloten" parkeergebouw"

"In de basisnormen wordt ook de definitie uiteengezet tussen een "open" en "gesloten" parkeergebouw. Onder bepaalde voorwaarden worden geen eisen gesteld aan de structurele elementen van open parkeergebouwen. Anderzijds wordt voor gesloten parkeergebouwen met een totale oppervlakte groter dan 2500 m^2 voorgeschreven dat maatregelen moeten worden genomen die noodzakelijk zijn om verspreiding van rook te voorkomen. Om te

EVVA
access to security

» Ideaal voor de gezondheidssector «

Zeker in de gezondheidszorg zijn er kritische zones waar enkel het medisch personeel toegang mag toe hebben, en dit in alle omstandigheden. Dit vereist dus een heel veilig en flexibel sluitsysteem. Dat en nog veel meer biedt Xesar.

www.evva.com

voldoen aan dit laatste voorschrift kan voor het ontwerp van een technische installatie die hieraan een oplossing kan geven, beroep worden gedaan op de norm NBN S21-208-2 Brandbeveiliging in gebouwen – Ontwerp van rook-en warmteafvoersystemen (RWA) van gesloten parkeergebouwen. De laatste uitgave hiervan verscheen recent in juli 2014."

LPG-voertuigen in "gesloten" parkeergebouwen

"Wat betreft de regelgeving op "gesloten" parkeergebouwen dient nog een KB vermeld meer bepaald het KB van 17 mei 2007 tot vaststelling van de maatregelen voor de preventie van brand en ontploffing waaraan de gesloten parkeergebouwen moeten voldoen om LPG-voertuigen te parkeren. Dit KB heeft twee bijlagen waarvan in de eerste een aantal veiligheidsinstallaties worden beschreven zoals de gasdetectie-, de alarm- , de mechanische verluchtings-, de automatische blusinstallatie en de stroomvoorziening, en in een tweede de verplichte signalisatie. Specifiek aan deze regelgeving is dat naast een verplichte automatische sprinklerinstallatie cfr. de norm EN 12845 en een detectie-installatie van brandbare gassen cfr. de norm NBN EN 50073 een volledig redundante uitvoering van de verluchtingsinstallatie wordt voorgeschreven. Het opgelegd ventilatiedebiet bedraagt min. 10,8 $m^3/h/m^2$ vloeroppervlakte. De gesloten parkeergebouwen die niet voldoen aan de voorschriften van dit besluit moeten uitgerust zijn met een signalering in overeenstemming met het model zoals voorzien in de bijlage II die duidelijk maakt dat de toegang voor voertuigen aangedreven met een LPG verboden is."

Bijzondere voorwaarden afhankelijk van ontwerpkeuze

"Zowel het KB Basisnormen, de norm NBN S21-208-2 als het KB voor gesloten parkeergebouwen waar LPG voertuigen mogen parkeren definiëren "open" en "gesloten" parkeergebouw gelukkig allen met dezelfde definitie. In de norm voor het ontwerp van een RWA installatie in een gesloten parkeergebouw zijn naast een aantal gemeenschappelijke voorwaarden een aantal bijzondere voorwaarden beschreven. Deze zijn afhankelijk van de ontwerpkeuze voor ofwel een systeem door verticale opstijging van de rook ofwel een systeem met horizontale mechanische ventilatie (met of zonder sprinklerinstallatie) voor een gelijkwaardige graad van beveiliging. Bij het ontwerp van een RWA installatie dient rekening gehouden met de beperkingen op de inplanting van de rookuitlaat naar open lucht. De RWA installatie ontworpen cfr. de norm en gebaseerd op mechanische ventilatie laat toe deze eveneens te gebruiken als permanente ventilatie van de uitlaatgassen. Behoudens de normale stroomvoorziening van een RWA installatie dient een 2de volledig onafhankelijk van de eerste voorzien," besluit Johan Mulier. ●

Bert Verbeke

Symposium VTDV

Nieuw ziekenhuis AZ Maria Middelares: opgebouwd rond en voor de patiënt

Algemeen directeur Prof. Dr. ir. Pascal Verdonck

Naar aanleiding van de opening – in april 2015 – van het nieuwe ziekenhuis Maria Middelares in Gent, organiseerde de VTDV een zeer geslaagd en druk bijgewoond symposium. Algemeen directeur Prof. Dr. ir. Pascal Verdonck zoomde in op de toekomstige innovaties in ziekenhuizen. In een geanimeerd symposium werden de belangrijkste elementen van het bouwconcept belicht. De deelnemers kregen daarna in primeur een rondleiding doorheen het ganse gebouw. Nadien was het tijd voor netwerking onder het nuttigen van een hapje en een drankje.

In 1999 fusioneerden de ziekenhuizen Maria Middelares in Gent en Sint-Jozef in Gentbrugge tot het AZ Maria Middelares. In 2001 formuleert de Vlaamse Overheid de aanbeveling om alle acute zorg samen te brengen in één ziekenhuis van 600 bedden, op de site aan de Kortrijksesteenweg. Er werd een zorgstrategisch plan opgesteld en na een architectuurwedstrijd werd het architectenteam EGM/LLOX aangesteld.

Heldere en compacte structuur

Het nieuwe ziekenhuis heeft een U-vormig plan met drie bouwdelen: twee bijna evenwijdige blokken die als het ware de dragende sokkel zijn voor het derde blok met verpleegeenheden dat er dwars overheen staat. Tussen de "sokkels" ontstaat een atrium dat een zeer centrale en opvallende plaats heeft in het ontwerp. Het ruime en lichte atrium verwelkomt de patiënt en de bezoeker op een duidelijke en heldere manier. Van hieruit zijn alle afdelingen overzichtelijk bereikbaar dankzij de compacte, logische structuur van het ziekenhuis. ●

Bert Verbeke

Maria Middelares: in een notendop:

- *Oppervlakte: 64.800 m²*
- *Aantal bedden: 631*
- *17 operatiezalen waarvan 12 met een ISO-7 classificatie*
- *Ingebruikname: april 2015*
- *Het gebouw haalt een K-peil van 26, waar EPB 40 en VIPA 35 als maximum vooropstellen*
- *Er werd voorzien in een luchtbehandelingsysteem met pulsie en extractie met warmterecuperatie met een beoogd rendement van circa 65%. De VIPA duurzaamheidscriteria stellen 50% voorop*
- *Ten behoeve van hygiëne en luchtzuiverheid wordt geen lucht gecirculeerd maar enkel geventileerd op basis van verse, voorbehandelde lucht*
- *Het ganse gebouw is uitgerust met topkoeling. Daarbij wordt de buitenlucht 5°C afgekoeld en wordt met minimale inblaastemperatuur van 20°C gepulseerd*
- *Er wordt voorzien in een BEO, een gesloten geothermisch systeem in combinatie met een warmtepomp*
- *Ook wordt voorzien in een warmtekrachtkoppeling (thermisch vermogen: 200 kW) en ijsbuffer die 's nachts aan nachttarief opgeladen wordt. De voorziene WKK haalt een terugverdientijd van minder dan 4 jaar*
- *Er werden ook nog 5 gasgestookte condensatieketels van elk 1 MW voorzien*
- *Het totale ventilatiedebiet bedraagt 355.000 m³/u algemeen en 170.000 m³/u voor het operatiekwartier en de behandelingszalen*
- *De ramen werden voorzien van zonnewerend glas en zonnescreens wat overmatige zon-instralinsgwarmte moet voorkomen*
- *Voor de elektrische bevoorrading werden de dynamische noodbronnen ontdubbeld op twee niveaus, met noodstroomgroepen van elk 1750 kVA, en voor cruciale delen nogmaals met UPS'en*

DE VTDV ORGANISEERDE DRUK BIJGEWOOND SYMPOSIUM

Phytofar

Phytofar pleit voor geïntegreerde bestrijding van onkruiden, ziektes en plagen

"Wij begrijpen het streven van de overheid naar een optimale bescherming van de bevolking, het water en leefmilieu. Wij sensibiliseren als sectorfederatie ook al jaren omtrent een veilig en correct gebruik, maar een volledig verbod van het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen is volgens ons wel behoorlijk drastisch en vaak moeilijk haalbaar. Phytofar pleit voor een geïntegreerde bestrijding van onkruiden, ziektes en plagen. In de land- en tuinbouw is dat al jaren bekend als "IPM" of Integrated Pest Management," opent Sofie Vergucht, communicatiemanager bij Phytofar, de Belgische Vereniging van de industrie van Gewasbeschermingsmiddelen.

"De geïntegreerde bestrijding is gestoeld op twee principes. In de eerste plaats geldt: voorkomen is beter dan genezen. Dit betekent dat er in de toekomst, nu er een volledig verbod geldt op het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen op de terreinen van zorgverstrekkende instellingen, goed zal moeten nagedacht worden over het ontwerp en de inrichting. Zorgen voor een gezonde bodem en de juiste planten op de juiste bodem zetten kan het opduiken van onkruiden en ziektes deels voorkomen. Ook de keuze van ziekteresistente planten kan hier toe bijdragen. Wees ook aandachtig voor het materiaal waarmee de paden, opritten en parkeerplaatsen worden aangelegd zodat er zo weinig mogelijk onkruid tussen kan groeien. Dit vermijdt het gebruik van herbiciden. Daarnaast is het belangrijk ruimte te voorzien voor vogels, nuttige insecten en andere dieren die schadelijke insecten als lekkere hapjes beschouwen en dus het gebruik van insecticiden kunnen vermijden."

Gebruik verschillende technieken samen

Het tweede principe luidt: gebruik verschillende technieken samen voor een gezonde tuin of openbare plaats. Er bestaan biologische methodes (voornamelijk het inzetten

van nuttige insecten) chemische methodes (het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen) en mechanische of thermische methodes. Een combinatie van deze vier, zodat de gebruiker kan kiezen welke methode het meest geschikt is voor een bepaald probleem, is de toekomst volgens Phytofar. Nu de Vlaamse overheid heeft beslist dat het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen (zowel chemisch als biologisch) verboden is, en de nuttige insecten vooral toegepast worden in moestuinen en in de landbouw, resten eigenlijk enkel de mechanische en thermische methodes. Schoffelen, wieden, borstelen, branden, stomen, enz. Het gamma is vrij uitgebreid."

Bedenkingen bij mechanische en thermische methodes

"Phytofar maakt hierbij graag twee bedenkingen. Niet alle mechanische en thermische methodes zijn even veilig. Niets mis met borstelen, wieden en schoffelen in de tuin, maar met metalen onkruidborstels en zeker met branden en stomen is het opletten geblazen. Professionele onkruidborstels moeten uitgerust zijn met een beschermkap om de omgeving te beschermen voor rondvliegende steentjes. Daarnaast geven dergelijke metalen borstels schade aan de betegeling en veroudert deze sneller. Ook de groeven worden groter door het onkruid weg te borstelen waardoor er het jaar nadien meer onkruid kan groeien op die plaats. De laatste maanden verschenen regelmatig artikels in de pers waar mensen verbrand raakten of afsluitingen / huizen werden beschadigd doordat het vuur van de brander oversloeg. Bovendien zijn mechanische en thermische methodes arbeidsintensiever. Preventieve bestrijding, wat wel kon met herbiciden, is niet mogelijk met deze methodes. Deze kan je pas toepassen als het onkruid er al staat. Waar je dus vroeger met één of twee preventieve toepassingen de terreinen een gans jaar onkruidvrij kon houden, zijn nu veel meer mechanische of thermische interventies vereist. Dit betekent dus meer arbeidsuren voor het personeel."

Problemen en knelpunten melden bij VMM

"De overheid staat bepaalde afwijkingen toe: Amerikaanse vogelkers, Japanse duizendknoop en reuzenberenklauw mogen blijven bestreden worden, evenals nesten van kolonievormende wespen en bruine rat. Ook gewasbeschermingsmiddelen die micro-organismen bevatten zijn nog toegelaten. Voor andere toepassingen dienen de gebruikers een aanvraag in te dienen bij VMM en te wachten op het antwoord alvorens het product mag gebruikt worden. Dit geldt bijvoorbeeld als een alternatieve methode onevenredig hoge kosten met zich zou meebrengen, of als je bepaalde onkruiden toch wil bestrijden omdat ze een gevaar kunnen vormen voor de veiligheid, bijvoorbeeld de beperking van de zichtbaarheid op een uitrit. Wij raden de gebruikers aan om alle problemen en knelpunten - ook inzake arbeidsintensiviteit, gestegen werkuren van het personeel en hogere kosten - te melden aan VMM. Dit zal VMM in staat stellen om hun beleid jaarlijks te evalueren. En zowel voor het gebruik van herbiciden als mechanische en thermische methodes geldt: gebruik ze correct en veilig," besluit Sofie Vergucht. ●

Bert Verbeke

DELABIE

HYGIËNE
VEILIGHEID
TOEGANKELIJKHEID

Kranen en filters voor ziekenhuizen

Kranen voor verzorgend personeel
Kranen voor patiëntenkamers
Kranen met warmwaterbeveiliging
Bedpanspoelsystemen

Toegankelijkheid en autonomie
Hygiëne accessoires

Grepen in RVS en Nylon
Douchezitjes
Hygiëne accessoires voor utiliteiten

SECURITHERM BIOCLIP
Wastafelkraan

SECURITHERM Securitouch
Douchemengkraan

Opklapbare greep

Extra comfort douchezitje

10 JAAR GARANTIE

Meer informatie op **delabie.nl**

Brown-out

Brown-out elektriciteitsnet: ziekenhuizen vragen terugbetaling kosten

"Op het einde van de zomer 2014 werden de onheilsvoorspellingen over een black-out plots zeer concreet. Paniek is voorbarig, maar we moeten de mogelijke brown-out van de elektrische stroom deze winter serieus nemen. In geval van een noodsituatie beschikken we in het UZA ieder geval over voldoende noodgeneratoren die een hogere capaciteit hebben dan het totale verbruik van ons ziekenhuis. Kritische diensten kunnen op die manier blijven draaien en de patiëntveiligheid zal niet in het gedrang komen," opent Dirk De Man, Hoofd technische dienst UZA.

"Het elektriciteitsnetwerk wordt onderverdeeld in verschillende regio's, die elk onafhankelijk van elkaar kunnen worden losgekoppeld van het netwerk. Wanneer er zich een black-out dreigt voor te doen - bijvoorbeeld door een tekort aan stroomproductie en een grote vraag naar elektriciteit – kan netwerkbeheerder ELIA bepaalde delen van het net loskoppelen van de stroomvoorziening, zodat andere regio's wel gewoon kunnen blijven werken zodat het globale Belgische elektriciteitsnet in evenwicht blijft," legt Dirk De Man uit.

Ziekenhuizen kunnen energieproducenten zijn

"Wanneer er zich een stroomuitval voordoet zouden wij onze noodgeneratoren moeten kunnen synchroniseren met het net. Op het moment van synchroniseren leveren wij extra energie aan het net en zijn we dus energieproducent. Die inspanning wordt echter niet beloond, integendeel. Het ganse synchronisatieproces vraagt van onze kant de nodige kosten enerzijds om dit te kunnen doen en anderzijds aan diesel en arbeid. Wij zijn dan ook vragende partij voor het terugbetalen van de kosten die wij hiervoor maken," stelt Dirk De Man.

"Na een algemene offertevraag werd een contract afgesloten voor de jaren 2014, 2015 en 2016. De resultaten die reeds geboekt werden voor 2014, 2015 en gedeeltelijk voor 2016 zijn voor iedere instelling zeer positief. Een prijsdaling van ongeveer 8 à 10% voor elektriciteit en ongeveer het dubbele voor gas genereert een interessante besparing. Uit onze ervaring die sinds 2011 werd opgebouwd, blijkt dat indien de prijs van energie ongeveer 2 jaar op voorhand wordt vastgeclickt, de meest gunstige voorwaarden bekomen kunnen worden. Dit wil zeggen dat indien we gunstige voorwaarden willen bekomen voor het jaar 2017, we reeds in 2015 clicks moeten kunnen uitvoeren."

Enkel globale contracten

"ESV Energie sluit enkel globale contracten af wanneer iedereen er beter van wordt. Dit betekent dat een contract voordeliger moet zijn dan wat een individueel contract zou kosten. Indien een instelling toezegt om mee te doen, worden de volumes van de instelling mee opgenomen in de onderhandelingen. Om een geloofwaardige positie te kunnen innemen, moet dus gegarandeerd worden dat deze volumes in voorkomend geval ook worden afgenomen. Uitstappen in deze periode is dus niet mogelijk," besluit Jo Claes. ●

Bert Verbeke

ESV Energie: samen energie aankopen loont:

ESV Energie is een Economisch Samenwerkings Verband tussen 120 instellingen - waaronder 40 ziekenhuizen - dat enkel en alleen is opgericht om een contract van groepsaankoop voor gas en elektriciteit te kunnen afsluiten, en dit met één of meerdere energieleveranciers," vertelt Jo Claes, Technisch directeur en preventieadviseur AZ Monica Deurne en bestuurder van E.S.V.E.

ERIBEL
THERE'S MORE TO A DOOR

WZC Heilig Hart Tereken Sint-Niklaas | RF30 inkomdeuren

WZC De Stek Damme
Geautomatiseerde RF30 schuifdeur (6x3 m)

UZ Leuven | RF30 stralingwerende deuren/ramen

Open de deur naar **spraakmakende innovatie**.

Eribel produceert deurgehelen die perfect worden afgestemd op de strenge eisen van de zorgsector. Brandwerende deuren, akoestische deuren, veiligheids-deuren: het productengamma is uiterst compleet en biedt tal van innovatieve oplossingen.

Innovatie zit diep ingebed in het dna van Eribel. Neem nu de droog gemonteerde metalen omlijsting: een ingenieus systeem met drie elementen die op de werf zelf in elkaar worden geklikt. Daarmee heeft Eribel een ware revolutie ontketend.

Maar Eribel is nog veel meer, van de R&D-afdeling met eigen testinfrastructuur tot de computergestuurde fabricage en de loepzuivere afwerking. De nauwgezette plaatsing, door onze eigen dienst of door geselecteerde partners, is de kroon op het werk.

Wilt u meer weten over onze oplossingen voor de zorgsector? Bel 03 314 70 23 of stuur een mailtje naar info@eribel.be.

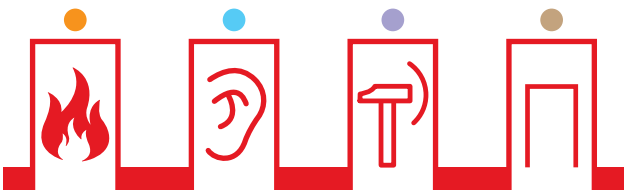

www.eribel.be

MATERIALEN VOOR KWALITEIT & ZORG

Acrovyn® - grasdallen - groendaken - groene wanden - erosiewerende matten

GRASDALLEN

GEODRAIN EN GEOTEX VOOR DAKTUINEN

EMOWALL VERTICAL GARDEN

EROSIEWERENDE MATTEN

EMOTRADE

INDUSTRIEZONE °583 // RIJKSWEG 91 // 2870 PUURS // T: +32 3 860 19 70 // INFO@EMERGO.BE

PROJECTEN, REFERENTIES EN PRODUCTENGAMMA: **WWW.EMERGO.BE**

BURGMAN SECURITY BV

Burgman Security uw specialist in sleutel-beheer voor de zorg

Het sleutelbeheer binnen uw organisatie wilt u natuur-lijk goed geregeld hebben. Burgman Security denkt hierover met u mee en biedt u met de KeyWatcher de meest veilige, praktische oplossingen op maat voor uw Sleutelbeheer.

Interesse? Kijk op onze website.

T 0032 (0)2 808 40 81

E info@burgman-security.nl

www.burgmansecurity.com

Yves Vanpoucke nieuwe Managing Director bij GEA Happel België - Luxemburg

Sedert 1 januari 2015 is Yves Vanpoucke de nieuwe Managing Director van GEA Happel België – Luxemburg, marktleider in lucht-behandelingssystemen. Yves Vanpoucke heeft een rijke ervaring in de HVAC-sector. Zo heeft hij de stiel geleerd bij Van Marcke, was hij commercieel directeur bij Saint Roch Couvin en bij MD Enertech Belgium (CTC warmtepompen). Als Managing Director bij GEA Happel treedt hij in de voetsporen van Guido Simons. Die laatste zal evenwel nog tot eind dit jaar de functie van CEO van het bedrijf blijven waarnemen, alvorens te genieten van zijn pensioen. Een wel heel welverdiend pensioen.

SAVE THE PRoF: DATE & PLACE

WANNEER: Dinsdag 3 maart, vanaf 9u30 tot 15u30
WAAR: FEDUSTRIA, Poortakkerstraat, 96, Gent (Sint Denijs Westrem)
Zie: http://www.fedustria.be/sites/fedustria/files/uploads/fedustria-gent_0.pdf

PROGRAMMA:
STUDIE VAN EEN NIEUW ARCHITECTUUR- EN NIEUW SOCIAAL PROJECT
BERICHT VAN DE EERSTE PROF LEERSTOEL:
Update en info van de eerste PRoF/UGent Award door de eveens eerste PRoF Leerstoelhouder: Prof Dr R Peleman
BELANGRIJKE WEETJES VOOR PROF VRIENDEN

PRoF heeft sinds 2010 dank zij jullie medewerking reeds vier Zorgprojecten ontwikkeld en gebouwd. Daarvoor gebruikten we het ondertussen steeds meer bekende: PRoF DENKPAD (bestaande uit negen stappen). Dit denkpad toont "de Kracht van Sleutelwoorden leidend tot Innovatie in de Zorg".

Samen met jullie pasten we in 2014 dit denkpad ook voor de eerste keer toe op een sociaal project, namelijk "de toetsing tot vrijwilligheid". Ook hier vonden we een zeer krachtig resultaat: we ontdekten drie onontbeerlijke sleutelwoorden om gelijk wie positief te doen reageren op de oproep tot vrijwilligheid. Bij gebruik van de juiste sleutelwoorden blijkt de score zelfs 100%. Wij deden deze oefening reeds met meer dan vijfhonderd bezoekers op de PRoF-site in Poperinge en recent op het World Creativity Forum met meer dan 2.200 toehoorders. Telkens bereikten we dit zeer hoog resultaat.

Wij richten ons in deze uitnodiging:

- tot iedereen die het PRoF-Project en zijn PRoF-leden genegen is
- tot iedereen die de kracht van het PRoF-Denkpad wil ontdekken
- tot iedereen die overweegt om deel te nemen aan de eerste PRoF/UGent Award georganiseerd door de PRoF Leerstoel UGent.
- tot iedereen die vanaf stap één wil deelnemen aan een nieuw architectuur traject
- tot iedereen die vanaf stap één wil deelnemen aan een nieuw sociaal project.

Schrijf u nu al in via http://www.prof-projects.com

Realco: succes in strijd tegen bacteriologische biofilms

Ziekenhuisinfecties treffen 6% van de ziekenhuispatiënten in heel Europa en veroorzaken jaarlijks meer sterfgevallen dan borstkanker. De OneLIFE-biofilmbehandeling van Realco oogst – sinds zijn lancering pas twee jaar terug – volop succes. Het laat professionele zorgverleners toe om bacteriële biofilms te identificeren en vervolgens te elimineren. Om te voldoen aan de groeiende internationale vraag richt Realco met OneLIFE een nieuw filiaal op dat zich volledig richt op de medische sector en uitsluitend focust op de verdere ontwikkeling van deze oplossing.

eMED
by automation

Automation nv

Zinkstraat 2

Industriezone 4A Dassenveld

1502 Halle

T 02 358 35 75

F 02 358 36 09

E Automation@automation.be

www.automation.be

Deze realisaties maken deel uit van het competence center 'Power' van Automation. Daarnaast beschikt het engineering-bedrijf eveneens over een competence center dat oplossingen biedt in ontwikkeling, implementatie en service van 'data-center facilities'. De 45 medewerkers beschikken over de kennis, ervaring en expertise om gepersonaliseerde oplossingen en gemeenschappelijk ontwikkelde toepassingen voor en met de klanten uit te werken en hiervoor de noodzakelijke 24/7 services te leveren. Elke stap in dit proces wordt met vertrouwen en overtuiging genomen. Dat is wat Automation bedoelt met duurzame en betrouwbare samenwerking.

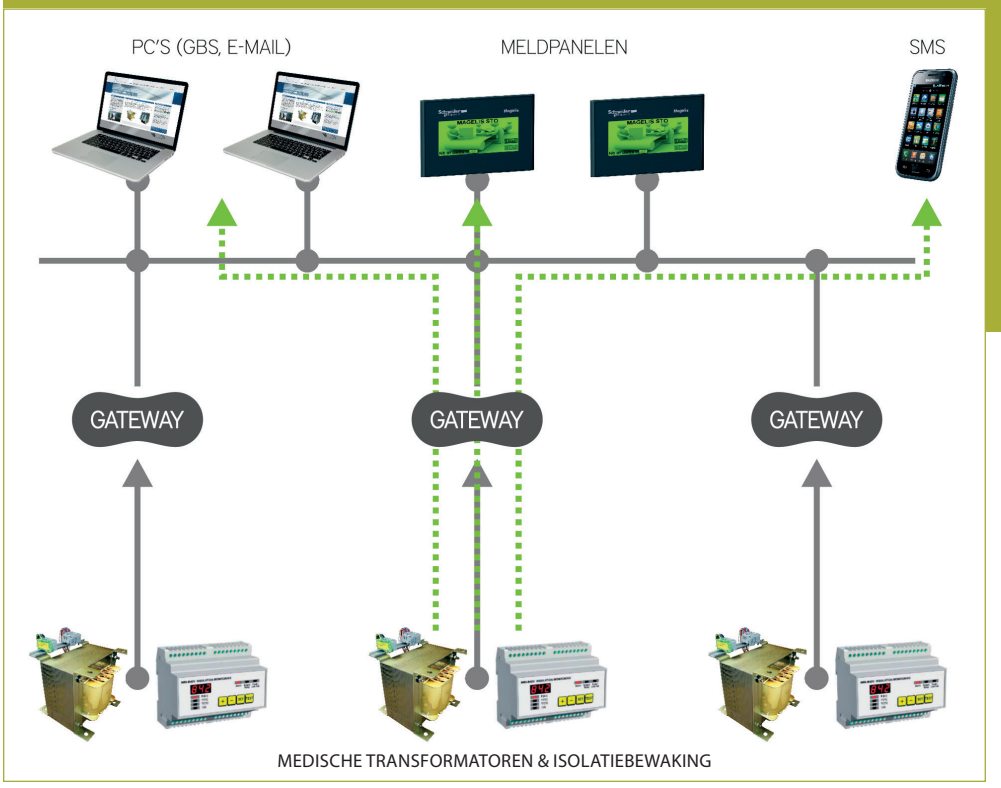

MEDISCHE TRANSFORMATOREN & ISOLATIEBEWAKING

+where reliability starts for healthcare

De Belgische ziekenhuizen doen een beroep op Automation als het erop aan komt de veiligheid van de patiënt te garanderen. Immers, tijdens hun verblijf in het ziekenhuis mogen de patiënten geen enkel risico lopen op elektrische schokken wanneer ze onderzocht of behandeld worden met medische toestellen. De permanente monitoring van kritische parameters zoals kortsluiting, isolatie en temperatuur van de transformatoren is letterlijk van levensbelang. De operatiekwartieren, spoedafdelingen en alle afdelingen waar patiënten met elektrische toestellen behandeld worden, zijn daarom uitgerust met energiezuinige beschermingstransformatoren met isolatie-bewaking, al dan niet gekoppeld aan externe beheersystemen. Hierdoor kan het medisch personeel zich focussen op de behandeling van de patiënt terwijl – indien nodig – via het netwerk, sms of e-mail alarmmeldingen naar hen, het technisch personeel en het gebouwenbeheersysteem doorgestuurd worden.

eMED is de nieuwste telg in het gamma en sluit aan op de uitgebreide ervaring van Automation in de medische sector. De hoogtechnologische ontwikkelingen voldoen aan de wettelijke normeringen (EN61558-1 en EN61558-2-15) en zijn bovendien ecologisch efficiënter! In iedere ontwikkeling gaat de aandacht naar de omgeving en het milieu.

Voor de medische wereld pakt Automation uit met specifieke oplossingen namelijk:

- eMED
  - Energiezuinige medische beschermingstransformatoren.
  - Isolatiebewaking
  - Meldpanelen (conventioneel en aanraakschermen)
  - Communicatie met andere systemen via TCP/IP – sms – e-mail
- UPS
- Omzetters
- Stabilisatoren

AUTOMATION
where reliability starts

Clarenhof

Woonzorgcentrum en assistentiewoningen Clarenhof: van een gesloten verleden naar een open toekomst

Na eeuwen stilte opende het Clarenhof in Hasselt begin 2014 opnieuw zijn deuren. In het prachtige gebouw bevindt zich een woonzorgcentrum met 47 kamers en 55 assistentiewoningen. Patrick Kerkhofs, Afgevaardigd Bestuurder Probis B&O – Foyer De Lork, leidt ons rond. "In de zoektocht naar een herbestemming van dit religieus erfgoed hebben we bewust ingezet op het thema "zorg". Het gaat ons om meer dan enkel bouwen, zonder een uitgesproken visie is een zorgsite niet leefbaar."

"Het Clarissenklooster, in het centrum van de stad, zit in het collectieve geheugen van de Hasselaars. De sobere, bakstenen kloostergebouwen, gegroepeerd rond twee vierkante binnenplaatsen, en de kapel dateren uit 1901. Het kloostercomplex omvat vijf delen omsloten door een hoge kloostermuur die aan drie zijden acht meter hoog is. Na iets meer dan 100 jaar trokken de laatste zusters in de zomer van 2004 weg en boden hun kloostercomplex te koop aan. Zorgontwikkelaar Probis en exploitant VZW Foyer De Lork kochten het kloostercomplex en door het verwerven van het aanpalende dienstencentrum konden we een ambitieus project gestalte geven. Dat er een invulling zou komen in het verlengde van waar de zusters jarenlang zelf voor hadden gestaan, lag voor de hand. Door de groeiende vraag naar aangepaste huisvesting voor een steeds groter wordende groep senioren, ontstonden er mogelijkheden om vraag en aanbod te verzoenen. Finaal realiseerden we een multifunctioneel stadsproject voor senioren met een gedifferentieerd aanbod op maat."

Sobere materialenkeuze

"Het woonzorgcentrum bevindt zich op het gelijkvloers en een gedeelte van de nieuwbouw. Op de plaats van

het voormalige dienstencentrum realiseerden we een nieuwbouwblok met serviceflats, via een transparante gang verbonden met het woonzorgcentrum. Elke flat beschikt over een oproepsysteem. Een goede samenwerking met de dienst Monumentenzorg resulteerde in het optimale behoud van het historische karakter van het beschermde erfgoed. Hoewel er steeds een spanningsveld is tussen beide zijn we erin geslaagd om het functionele niet ondergeschikt te maken aan het architecturale. De architectuur gaat uit van een eenvoudige, klare vormentaal. Het aantal bouwmaterialen is beperkt. De bouwtechnieken zijn van een rigoureuze eenvoud: geen betonnen raamlateien of vloeren, maar overspanningen met korfbogen, of planken vloeren op houten balklagen, beschilderd met motieven die naar tapijten verwijzen. Het opvangen van de vele niveauverschillen vergde het nodige denkwerk. Talrijke historische elementen bleven behouden zoals hoge houten deuren, vloeren, een biechtstoel, een getraliede wand, een doorgeefluik, enz. Wat betreft de energieprestaties zijn we volledig conform de VIPA-eisen. Muren, vloeren en wanden zijn akoestisch geïsoleerd. Vanop hun terrassen kijken de bewoners van de assistentiewoningen uit op besloten binnentuinen. Op een aantal gebouwen werd een groendak aangelegd. Het gebouw is onderkelderd en biedt plaats aan een 80-tal voertuigen."

Grand café en kapel

"Wij hechten veel belang aan interactie en ontmoeting tussen de residenten van het woonzorgcentrum. Naast het eigentijdse bewonersrestaurant kunnen de residenten steeds terecht in het bijhorende salon om te rusten of bij te praten. Naast deze ontmoetingsplaatsen is er ook nog een volledig uitgeruste fitness- en kinéruimte met professionele begeleiding. Terwijl het klooster voorheen een gesloten karakter had, willen wij met Clarenhof een link maken met de stad. Het Grand Café speelt daarbij een belangrijke rol. Familie en vrienden van de bewoners kunnen er ontspannen met een hapje of drankje. De eyecatcher van het project is de gerestaureerde kapel die omgevormd is tot een flexibele ruimte ideaal voor seminaries, lezingen, tentoonstellingen of filmvoorstellingen. Het plafond met bloemmotieven – uitgevoerd door kunstenaar Nick Ervinck – is het resultaat van een wisselwerking tussen een digitaal ontwerp en een minutieus schilderwerk."

Alles draait om een visie

"Clarenhof was van meet af aan een succes. Alle assistentiewoningen – met een oppervlakte tussen 75 en 95 m^2 – waren binnen één verkoopweekend verkocht volgens de formule van appartementsrecht. Die vlotte verkoop heeft

AIRDECK® The right way to building structures

IS UW ZIEKENHUIS FLEXIBEL?

Gebouwstructuur zonder balken of ondersteunende muren ✓

Maximale herindeelbaarheid ✓

Eenvoudig doorvoeren van technieken ✓

www.airdeck.com

Airdeck Building Concepts nv, Prins Bisschopssingel 36 bus 7, 3500 Hasselt - **T** +32 11 37 48 00, **F** +32 11 26 96 01, info@airdeck.com

niet alleen te maken met de centrale ligging in de stad en met het historische karakter van de site, maar zeker ook met ons concept. Wij geloven immers niet in "stand alone" assistentiewoningen zoals er de jongste jaren al teveel op de markt kwamen. Vaak betreft dit pure projectontwikkeling en is er geen component dienstverlening. We hebben bewust gekozen voor deze formule waarbij de bewoners van de assistentiewoningen in een eerste fase al kunnen genieten van aanleunvoorzieningen. Indien nodig kunnen ze later gebruik maken van "harde zorg" in het woonzorgcentrum. Wij vinden het cruciaal om de regie van de dienstverlening daarbij in eigen handen te houden," besluit Patrick Kerkhofs. ●

Bert Verbeke

Denken aan de gezondheid en het comfort van patiënt, bezoeker en personeel!

De laatste jaren zijn de bouwprojecten in de zorgsector amper bij te houden. Overal ontstaan nieuwe ziekenhuizen en woonzorgprojecten of worden bestaande faciliteiten grondig gerenoveerd en uitgebreid. Architecten en bouwheren moeten daarbij met heel wat elementen rekening houden. Ook het binnenklimaat is van cruciaal belang. Een goede luchtkwaliteit en een aangename temperatuur bevorderen het herstel van een patiënt en laten de bewoners van zorgcentra genieten van elke dag. Die binnenlucht en die temperatuur heeft niet alleen belang voor de patiënten, maar ook voor het personeel en de bezoekers.

Gezonde lucht

De lucht in ziekenhuizen en zorgcentra bevat vaak schimmels, bacteriën en virussen die meestal veroorzaakt en verplaatst worden door slechte ventilatie en oververhitting. CO^2 stapelt zich op door te weinig verluchting in kamers en gangen en leidt tot allerlei klachten bij patiënten, personeel en bezoekers. Daardoor wordt de binnenlucht verontreinigd. Net daarom is het zo belangrijk om regelmatig en correct te ventileren. Even de ramen openen is onvoldoende. Een gecontroleerde basisventilatie is de enige efficiënte manier.

Aangename temperaturen

Naast die goede luchtkwaliteit speelt ook de temperatuur een belangrijke rol. In zorgcentra wordt vaak gezorgd voor veel vensters. Daglicht heeft immers een positieve invloed op het herstel van een zieke of op het humeur en het comfort van een bejaarde. Bovendien is het voor een patiënt belangrijk om steeds dat contact met de omgeving te behouden. Hoe erg de aandoening ook is, het verblijf in het ziekenhuis moet steeds als tijdelijk beschouwd worden.

In rusthuizen en revalidatiecentra genieten de mensen van het zicht op de tuin of het oogcontact met voorbijgangers op straat. Door die vensters kan het op warme dagen behoorlijk heet worden in de kamers, wat het comfort van de patiënt natuurlijk niet bevordert. Intensieve ventilatie tijdens de nacht en de beperking van de zonne-instraling overdag door een efficiënte buitenzonwering moet die oververhitting tegengaan.

Health Care Concept®

Met zijn Health Care Concept® biedt RENSON® energiezuinige totaaloplossingen, die helpen om een gezond en aangenaam binnenklimaat te creëren in zorgcentra en ziekenhuizen. Dit concept bestaat uit 3 elementen waardoor het comfort in ziekenhuizen en zorgcentra op eenvoudige wijze geoptimaliseerd kan worden, ongeacht of het een grote renovatie en nieuwbouw of een kleine gevelrenovatie betreft: continue, gecontroleerde basisventilatie, intensieve ventilatie (nightcooling) en buitenzonwering.

Meer info? www.renson.be

26e VTDV-congres, 8 mei Antwerpen

Totaalbeleving van onze "Klant": zijn wij er klaar voor ?
Vanuit de positie van onze bewoners, patiënten, gebruikers,… in onze instellingen, hebben andere elementen dan de 'handelingen, behandelingen, verzorgingen,…' een bijzondere bijdrage op het globale 'proces' waarvoor een opname of bezoek aan een instelling noodzakelijk is: dit geheel vormt de 'Totaalbeleving van onze Klant'. Deze andere elementen willen we in kaart brengen en de impact hiervan voor de technische verantwoordelijke en zijn diensten evalueren.

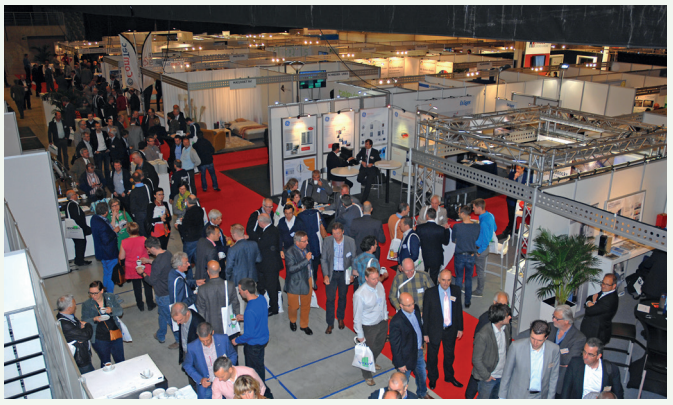

Plaats: Antwerp Expo / Datum: 8 mei 2015
Organisatiecomité: Roger Albertijn (Coördinatie),
Dirk De Man, Johan D'Eer, Staf Leën, Martin Claeys

Er zal opnieuw een bruisende bedrijvenmarkt zijn voor 160 bedrijven en een ruimte voor onze sponsors. Er worden 2 x 4 sessies voorzien door bedrijven met de nadruk op 'Innovatie' in de zorgsector. In navolging van het succes in Limburg zal er op 7 mei een avondactiviteit voorzien worden voor de deelnemende bedrijven en de VTDV leden. Door voorname vertegenwoordigers uit de lokale, Vlaamse politieke wereld en vanuit gezondheidssector, zal de verwelkoming en openingsrede gehouden worden. Tevens zal er opnieuw de uitreiking zijn van de prijs voor het weerhouden 'sociaal project' uit de provincie Antwerpen.

Het 26e VTDV congres zal opnieuw 'HET' jaarlijks evenement zijn in de gezondheidssector in Vlaanderen! Info: www.vtdv.be – Congres 2015

Daniël Haers

Bezige bij ook na de pensionering

Grofweg zijn er twee "categorieën" gepensioneerden. Zij die weinig om handen hebben en diegenen voor wie een dag helaas slechts 24 uren telt. Tot die laatste categorie behoort ongetwijfeld Daniël Haers uit Maldegem, oud-bestuurslid van de VTDV, gehuwd met verpleegkundige Ann, vader van 3 kinderen en inmiddels ook de trotse opa van 4 schattige kleinkinderen. Stilzitten is voor hem geen optie, liefst van al leeft hij zich uit in fysieke arbeid. Voorheen fietste hij 6000 km per jaar, nu leeft Daniël Haers zich onder meer uit in de bouwperikelen van de kinderen en op de skilatten. Een terugblik op een geslaagde carrière met slechts twee werkgevers …

"Ik ben de oudste van acht kinderen uit een landbouwersgezin. Interesse in landbouwmachines had ik al van jongs af aan. In 1969 studeerde ik af als technisch ingenieur mechanica. Ik kon onmiddellijk aan de slag bij de firma Clayson/New Holland in Zedelgem. Drie jaar heb ik er met veel enthousiasme gewerkt. Ik was kwaliteitsverantwoordelijke en op die manier de verbindingspersoon tussen productie en leverancier. Het was een mooie periode, dankzij de job heb ik heel Europa gezien. Tussen 1969 en 1972 volgde ik nog een bijkomende B1 opleiding in de bedrijfsorganisatie."

Werk in eigen streek

"In 1972 kreeg ik de kans om aan de slag te gaan in de Heilig Hartkliniek in Eeklo, dat toebehoorde aan de Zusters Kindsheid Jesu. De opportuniteit om in eigen streek te werken, liet ik niet liggen. Ik startte als hoofd van de technische dienst en groeide op termijn door tot technisch directeur. Mijn tweede werkgever was meteen ook mijn laatste want tot aan mijn pensionering was ik actief in het Heilig Hart Ziekenhuis. Aan projecten en uitdagingen was er geen gebrek. De focus lag vooral op het energievraagstuk, mede ingegeven door de energiecrisissen van 1973 en 1978. Eén van mijn opdrachten was het optimaliseren van de bestaande verwarmingsinstallaties, onder meer door de aanschaf van nieuwe ketels. Vermeldenswaard is de aanschaf van een verbrandingsoven gekoppeld aan warmterecuperatie. Twee jaar later kregen we hiervoor de rekening gepresenteerd: de overheid verplichtte ziekenhuizen om 10% te besparen op hun energiekosten. Voor ons een onmogelijke zaak want het jaar voordien hadden we al besparing van 50% gerealiseerd."

Coördinatie bouwwerken

"Een tweede rode draad in mijn loopbaan in het ziekenhuis was de coördinatie van uiteenlopende bouwprojecten, doorgaans gefinancierd met eigen middelen. In de loop der jaren bouwden we onder meer een labo, een apotheek, een rusthuis, een klooster, een school voor verpleegkundigen, een prematuurafdeling, enz. Om het beeld compleet te maken: ook de uitbouw van de veiligheidsdienst behoorde tot mijn takenpakket. Als hoofd van de technische dienst had ik een gevarieerde job met zware verantwoordelijkheden. In die periode telde de technische dienst 12 "klassieke" medewerkers waaronder schilders, schrijnwerkers, loodgieters en hoveniers. In 2004 zegde ik de Heilig Hart Kliniek vaarwel. Ik bleef de ontwikkelingen van het ziekenhuis nog wel volgen."

Inzetten op onderwijs

"De VTDV heeft voor mij altijd een bijzondere betekenis gehad als inspiratie- en kennisbron tijdens mijn loopbaan. In 1976, bij de studie voor een eventuele inrichting van een afdeling radio-isotopen, kwam ik in contact met Lucien Wullaert. Tot op dat moment richtte de VTDV zich vooral op OCMW's en openbare besturen, nadien konden ook technische directeurs van private instellingen lid worden. Eerst was ik "gewoon" lid, nadien werd ik bestuurslid tot 2002. We organiseerden vele activiteiten waaronder scholingen en bedrijfsbezoeken, en vanzelfsprekend ook de jaarlijkse beurs. De onderlinge vriendschap en het uitbouwen van een netwerk vormen de meerwaarde van de VTDV. Door even te bellen met een medelid hoefde je ook niet telkens weer het warm water uit te vinden. Eerlijk gezegd: het contact is nu wel enigszins verwaterd, hoewel het tijdens de beurs en de samenkomsten van de senioren wel telkens weer een blij weerzien is. Ik heb het idee dat de VTDV nog steeds zinvol bezig is en zijn missie waarmaakt. Mogelijks kan de vereniging nog meer van betekenis zijn door jongeren aan te zetten tot het kiezen voor een technische opleiding. Ziekenhuizen zullen immers altijd nood hebben aan goed onderlegde technische medewerkers," besluit Daniël Haers. ●

Bert Verbeke

Verslag congres Buenos Aires

Verslag van de internationale meetings IFHE en IFHE Europa in Buenos Aires Argentinië 2014

Van 13 tot 16 oktober 2014 heeft het 23e Congres van de Internationale Federation of Hospital Engineering (IFHE) plaats gevonden in Buenos Aires. VTDV was vertegenwoordigd door Roger Albertijn, Paul Merlevede en Dirk De Man, die eveneens een lezing gaf over het "Zorghotel Drie Eiken" te Edegem.

Het druk bijgewoonde congres met vertegenwoordigers uit meer dan 50 landen (alle IFHE leden) omvatte een 100-tal lezingen uit 30 landen. De topics waren Duurzaamheid, Humanisering van de gezondheidszorg en Nieuwe ontwikkelingen in de gezondheidszorg. Een 25-tal bedrijven had een expositiestand op de bedrijvenmarkt.

Verschillende sprekers vertaalden deze drie topics naar de specifieke situatie van hun thuisland met hun specifieke noden aan gezondheidszorg, de architectonische tradities (weersomstandigheden, omgevingsfactoren, beschikbare materialen, …), de lokale best beschikbare technologie en financiële middelen. Op de website van VTDV zijn al de lezingen beschikbaar.

Council en Raad van Bestuur

In de marge van het congres zijn er tevens de jaarlijkse Council en Raad van Bestuur vergaderingen van IFHE en IFHE Europa.

Roger Albertijn en Paul Merlevede zijn de VTDV vertegenwoordigers op deze vergaderingen en tevens lid van de Raad van Bestuur vergadering van IFHE Europa. Paul Merlevede is de secretaris van IFHE Europa (paulmerlevede@hotmail.com).

Topics in de vergaderingen IFHE zijn:

- Nieuwe leden tot de vergadering: Cuba, Costa Rica, Pakistan en een nieuwe vertegenwoordiging vanuit Amerika
- IFHE publicaties op de website www.IFHE.info onder knop 'IFHE Digest'
- Artikelen van internationale collega's (ruim 160 stuks!) zijn terug te vinden via de link www.ifhe.info/library
- Samenwerking met WHO met als IFHE vertegenwoordiger Paul Merlevede: IFHE is erkend als NGO en zal instaan voor het mede ontwikkelen van adviezen met betrekking

Zicht op de zaal tijdens de lezing van Dirk De Man

Dirk De Man, VTDV, tijdens zijn lezing

Promo stand van NVTG voor IFHE Congres in 2016 in Den Haag

IFHE Council Meeting in aanwezigheid van Roger Albertijn en Paul Merlevede

aankondiging IFHE Congres 2014

tot energieconcepten voor de gezondheidszorg, infrastructuur – architectuur en organisatie van technische diensten, veiligheid in het operatiekwartier, waterbevoorrading en technische evoluties ter verbetering van de patiënt veiligheid

- Nieuwe Europese normen medische en patiënt veiligheidsrichtlijnen waaraan IFHE meewerkt via haar Duitse vertegenwoordiging

Topics in de vergaderingen IFHE Europa zijn:

- Betere communicatie tot de leden van alle Europese verenigingen via de lokale en IFHE website: www.IFHE.info onder knop 'IFHE-EU'. Hier zijn de resultaten beschikbaar van studies (onder andere over energie in de gezondheidssector) en PowerPoint over lezingen op de congressen van collega verenigingen
- Werking van 'Workgroups':
  - Indoor Air Quality: een studie vanuit de universiteit van Türku Finland die financieel gesteund wordt door de Finse vereniging en IFHE Europa. Een ondersteunende enquête zal gehouden worden in ziekenhuizen in een 8-tal Europese landen
  - Benchmarking van energieverbruiken in ziekenhuizen: een bundeling van de energie verbruiken van 29 middelgrote en grote Europese ziekenhuizen worden bij elkaar gebracht. Een 5-tal Belgische ziekenhuizen zal hieraan meewerken
  - Taakomschrijvingen van de 'Technical Manager' in gezondheidsinstellingen wordt opgesteld met input van de verschillende Europese verenigingen
  - Kwaliteitsystemen in de gezondheidszorg (ISO, NIAZ, JCI, Greencode, …): het voorstel wordt uitgewerkt om te komen tot een internationale kennisuitwisseling

Organisatie van volgende congressen is tevens een belangrijk agendapunt met betrekking tot de onderwerpen, lezingen en geschikte locaties. Zo liggen de volgende congressen reeds vast:

- IFHE Europa: 2 tot 5 juni 2015 in Türku Finland georganiseerd door de Finse collega's van AFHE,
  zie website www.eche2015.fi
- IFHE: 18-20 april 2016 in Den Haag Nederland georganiseerd door de Nederlandse collega's van NVTG,
  zie website www.ifhe2016.info

VTDV leden mogen steeds hun kandidatuur stellen om een interessante lezing te geven op één van deze congressen.
Voor meer info over de internationale en Europese VTDV werking kan je steeds terecht bij Roger Albertijn, VTDV vertegenwoordiger internationaal via
roger.albertijn@gza.be. ●

Roger Albertijn
Internationale afgevaardigde VTDV

CaTeC
MEETINSTRUMENTATIE

Ruimtedruk meetsystemen voor het bewaken van over- en onderdruk !

Toepassingen:
- Operatie kamers
- Patiënten kamers
- Isolatie kamers
- Apotheken
- Cleanrooms
- Laboratoria
- Ruimtedruk
- Filter bewaking

Features:
- Touch screen grafisch kleuren display
- Interne en externe Modbus
- Individuele alarmen
- Eenvoudige installatie en configuratie
- Meerdere display's te combineren
- Beveiligd met password
- Meerdere opnemers te koppelen via Modbus.

info@catec.nl - www.catec.nl
Turfschipper 114 - 2292 JB Wateringen - tel. +31 174 272330 - fax. +31 174 272340

Een veranderende zorgvraag, vraagt om een flexibele levering van gezondheidszorg

Vanguard Healthcare is een pionier in het leveren van flexibele faciliteiten en steunt Europese zorginstellingen met de levering van innovatieve, mobiele gezondheidszorg oplossingen.

Of uw ziekenhuis nu een tijdelijke capaciteitsverhoging moet doorvoeren, capaciteit moet onderhouden tijdens renovatie werkzaamheden of moet reageren op onvoorziene calamiteiten, Vanguard kan een snelle en toegespitste oplossing leveren. Onze meer dan 37 algemene en specifieke units kunnen assistentie leveren bij tal van capaciteitsvragen. Een greep uit onze mogelijkheden:

- Standaard en laminaire flow operatiekamers (Klasse 1 en 2)
- Verpleegunits met 8 bed-plaatsen en utiliteit ruimtes
- Stand-alone endoscopie suites
- Stand-alone dag-chirurgie suites
- Stand-alone klinieken

Voor het vinden van meer informatie of het verkrijgen van een toegespitste aanbieding kunt u onze website bezoeken via:

+31 6 5478 5876
www.vanguardhs.com

Vanguard healthcare

Isabelle Carron

Projectmanager UZ Gent: communicatie is het sleutelwoord

Isabelle Carron (41) is vijf jaar aan de slag in UZ Gent als Projectmanager bij Facilitair Beheer – Dienst Infrastructuur. "Het is een uitermate boeiende en veelzijdige job. Alle aspecten van het bouwen komen aan bod binnen zeer uiteenlopende bouwprojecten. UZ Gent is een stad op zich. Als projectmanager binnen een complexe organisatie krijg je te maken met een groot aantal stakeholders. Communicatie is hier het sleutelwoord."

"Ik ben 1997 afgestudeerd als architect aan Sint-Lucas in Gent. Mijn eerste werkkring was de VRT, een zeer boeiende omgeving waar ik onder meer actief was met de inrichting van studio's. Vooral op het vlak van akoestiek was dit een leerrijke ervaring. Nadien kon ik aan de slag bij de Stad Gent op de dienst sociale huisvesting. Ik volgde er grote nieuwbouwprojecten op doorheen het volledige ontwerp- en bouwproces. Aangezien Stad Gent bij het concreet realiseren van de stadsvisie een voorbeeldrol op zich neemt, heb ik er vijf jaar met veel genoegen een grote expertise kunnen opbouwen. In mijn huidige job bij UZ Gent kan ik verder groeien. Het UZ Gent is een grote, complexe, uitdagende en innoverende organisatie. In mijn functie krijg ik de kans en de verantwoordelijkheid om een brede diversiteit aan bouwprojecten te realiseren en te coördineren. Ieder project is steeds weer een nieuwe uitdaging."

Takenpakket

"Mijn taak, samen met nog drie andere projectmanagers, bestaat erin om totaalprojecten - zowel nieuwbouw als renovatie - te managen vanaf het voorontwerp tot en met de oplevering en ingebruikname. We worden per discipline ondersteund door uitvoeringscoördinatoren. Onze Cel Projecten komt op het voorplan na de projectdefinitie door Cel Beleid en na het vastleggen van budgetten. We leiden parallel 5 à 6 projecten, elk met een aparte planning. Naast het sturen en bijsturen van bouwprojecten in functie van de planning en het budget, behoort het bewaken van kwaliteit tot onze belangrijkste taken. Een bouwproces binnen een ziekenhuisorganisatie is zeer specifiek, een ziekenhuis is immers 24/24 en 7/7 in werking. Het komt er op aan om de werking te blijven garanderen en de hinder tot een minimum te beperken. In dat verband is een voortdurende communicatie met "klanten", bouwpartners en interne en externe adviserende diensten noodzakelijk. Een efficiënte projectaanpak bestaat uit een grondige voorbereiding en teamwork. Het gemeenschappelijke doel van het projectteam is een tevreden klant. Delen van kennis en ervaring leidt tot prettig samenwerken maar ook tot kwalitatief betere bouwprojecten."

Over de muren heen kijken

"Onze diensten beschikken over diverse profielen met uitgebreide vakinhoudelijke competenties. Met deze know-how en ervaring kunnen we flexibel inspelen op onvoorziene omstandigheden. Ook al zijn we een grote organisatie toch kijken we regelmatig over de muren heen. Zo staan er af en toe bezoeken aan andere ziekenhuizen op het programma. Zelf tracht ik me via seminaries en symposia bij te scholen op diverse domeinen zoals brandveiligheid, duurzaamheid en energie, overheidsopdrachten, enz. Ook infosessies van de VTDV pik ik regelmatig mee."

Lopende en toekomstige projecten

"UZ Gent is een dynamische organisatie in volle ontwikkeling. Tegen 2020 wil het UZ Gent een moderne, toegankelijk en duurzame "Health Campus" zijn die beantwoordt aan de noden van alle gebruikers. Van het ruimtelijk masterplan (lange termijn) staan dit jaar onder meer volgende totaalprojecten op mijn programma: het inrichten van een facilitaire poli BAS (bloed, ademhaling, spijsvertering), tijdelijke units voor ziekenhuis-, poliklinische en administratieve activiteiten, een stroke-unit, aanleg nieuw inkomplein, behandelruimtes oftalmologie, diagnoselokalen voor tandheelkunde, enz. Aan uitdagingen is er geen gebrek de komende jaren," besluit Isabelle Carron. ●

Bert Verbeke

UZ Gent in een notendop:

- *3000 patiënten per dag*
- *31.000 operaties per jaar*
- *6000 medewerkers*
- *1000 bedden*
- *Site van 43,7 hectare*

Kalender VTDV 2015	
donderdag 8 mei 2015	Jaarlijks VTDV congres te Antwerpen

Lidmaatschap VTDV - Hoe lid worden van de VTDV?

De VTDV verwelkomt nieuwe leden!

Surf naar **www.vtdv.be**, klik op rubriek 'Lidmaatschap aanvragen', en vul het bijhorende formulier in. Uw aanvraag wordt dan voorgelegd aan het bestuur dat elke maand samenkomt en u krijgt daarna zo spoedig mogelijk bericht of u geaccepteerd bent als lid. Het lidgeld bedraagt 15 euro per jaar.

Info: www.vtdv.be

Nieuwe leden VTDV 2015:

Januari :

Ducessoye Ann – Directeur Facility – Sint Andries ZH Tielt

Smets Katrien – Technisch Directeur – Emmaüs ouderenzorg Heist Op Den Berg

Da Silva Pimentel Nelson – Projectingenieur – ZNA campus Middelheim

Van De Poel Patrick – Projectingenieur – ZNA Campus Middelheim

BUSSMAN MEDICAL & RESEARCH

www.bussman-mr.com

Specialist in flexibele huisvesting voor de gezondheidszorg

intensive care

SPECIAL PRICE!
Contacteer ons voor de beste prijs.

GOEDE VERZORGING, BEGINT MET GOEDE HANDHYGIËNE!

Efficiënt & voordelig

germstar ...be well

Handhygiëne is van zeer groot belang voor een goede gezondheid. **GERMSTAR** is de meest effectieve en geschikte protectie tegen het oplopen en of overdragen van ziektekiemen.

GERMSTAR TOUCHLESS SANITATION SYSTEM
- **100% CONTACTVRIJ**
- **TOUCHLESS**
- **VOORDELIGER GEBRUIK**

Bel ons voor een gratis offerte: +32 (0)11 29 10 76

Degraen&partners Lochtemanweg 94, 3550 Heusden - **www.germstar.be - info@germstar.be**

Beauty is an ageless design

Alles voor de totaalinrichting van uw kapsalon

Lochtemanweg 94 - 3550 Heusden-Zolder
Meer informatie: +32 (0)11 43 48 97
www.d-designinterieur.be - info@d-designinterieur.be

D DESIGN

poels

uw **interieur,** *onze* **zorg**
votre **intérieur,** *nos* **soins**

vast meubilair
sanitaire cellen
wanden & plafonds
pleisterwerken
schrijnwerk
zachte & harde vloeren
schilderwerken

poels

www.poelsnv.be

Meldertsestraat 8
B-3545 Zelem-Halen
TEL: 013 33 42 60
FAX: 013 31 47 24
info@poelsnv.be